

Cam kết FTA dành cho DNNV trong các khía cạnh Trợ cấp và hỗ trợ riêng, Mua sắm công, Phòng chống tham nhũng, Ưu tiên trong giao dịch với DNNN, Xây dựng pháp luật

Nguyễn Ngọc Hà

Chuyên gia tư vấn LinkSME

NỘI DUNG

1. Kết quả rà soát trong khía cạnh trợ cấp, hỗ trợ DNNVV

2. Kết quả rà soát trong lĩnh vực mua sắm công

3. Kết quả rà soát trong lĩnh vực DNNN và DN độc quyền chỉ định

4. Kết quả rà soát trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng

5. Kết quả rà soát trong lĩnh vực pháp luật

1. Kết quả rà soát trong khía cạnh trợ cấp, hỗ trợ DNNVV

Cam kết trong FTA:

Các biện pháp trợ cấp (hỗ trợ tài chính) cho DNNVV:

Nhóm cam kết trực tiếp ghi nhận quyền dành trợ cấp ưu đãi chung cho DNNVV, áp dụng cho tất cả các nước thành viên

Nhóm cam kết mà Việt Nam bảo lưu riêng: Trong CPTPP và RCEP: bảo lưu quyền ban hành và duy trì các biện pháp hỗ trợ nhằm phát triển DNNVV

Các biện pháp hỗ trợ khác:

CPTPP (Phụ lục II): bảo lưu quyền áp dụng và duy trì các biện pháp ưu tiên dành riêng cho DNNVV trong tất cả các ngành về: i) lựa chọn địa điểm sản xuất và các vấn đề pháp lý liên quan; ii) đào tạo nguồn nhân lực; iii) nghiên cứu và cung cấp thông tin về công nghệ và trang thiết bị; iv) trợ giúp pháp lý, hỗ trợ tiếp thị và (v) cung cấp thông tin xúc tiến thị trường

RCEP (Phụ lục III): bảo lưu quyền ban hành hoặc duy trì các biện pháp ưu đãi cho DNNVV trong tất cả các ngành mà không cần phải tuân thủ một số nguyên tắc chung về đầu tư

Kết quả rà soát

Việt Nam đã có một hệ thống pháp luật, chính sách về hỗ trợ DNNVV với các biện pháp ưu đãi, trợ cấp, hỗ trợ ở các khía cạnh khác nhau:

Hỗ trợ chi phí đào tạo

Hỗ trợ liên quan đến cung cấp thông tin

Hỗ trợ về pháp lý

Hỗ trợ tiếp thị, xúc tiến thương mại

Hỗ trợ nghiên cứu, đổi mới công nghệ, nâng cao chất lượng sản phẩm

Hỗ trợ tham gia cụm liên kết, chuỗi giá trị, nâng cao chất lượng sản phẩm

Hỗ trợ trực tiếp về tài chính

Kết quả rà soát

Đánh giá:

- Các biện pháp hỗ trợ quy định trong các văn bản này đều phù hợp với các hình thức ngoại lệ ưu đãi DNNVV được phép theo các FTA nói trên.
- Các chính sách, pháp luật này cho thấy Việt Nam đã và đang tận dụng không gian được phép trong cam kết trong các FTA này để thực hiện mục tiêu chính sách về trợ cấp.
- Trong chừng mực nhất định, Việt Nam chưa tận dụng hết các ngoại lệ được phép

Kiến nghị:

- Các cơ quan, tổ chức liên quan cần tiếp tục nghiên cứu để cải thiện hiệu quả thực hiện các hỗ trợ đang có
- Tùy nguồn lực và bối cảnh, nhất là trong giai đoạn khôi phục sản xuất hậu COVID-19, cần tìm kiếm các hỗ trợ mới, hiệu quả và thực chất hơn cho DNNVV.

2. Kết quả rà soát trong lĩnh vực mua sắm công

01

Cam kết ưu đãi
DNNVN trong các
gói thầu mua sắm
công thông thường

02

Cam kết ưu đãi
DNNVV trong các
gói thầu thuộc diện
điều chỉnh

03

Cam kết về hợp tác
hỗ trợ DNNVV trong
lĩnh vực mua sắm
công

CPTPP

Trong các gói thầu mua sắm công thông thường

Cam kết trong CPTPP:

- Việt Nam được quyền duy trì chính sách ưu đãi cho DNNVV với điều kiện đáp ứng yêu cầu về minh bạch

Kết quả rà soát:

- 08 văn bản có quy định về ưu đãi này
- Quy định thống nhất hai hình thức ưu đãi:
  - Ưu đãi cho doanh nghiệp nhỏ trong gói thầu trong nước trong tất cả các gói thầu
  - Ưu đãi cho doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ trong gói thầu xây lắp từ 5 tỷ đồng trở xuống
- Tiêu chí xác định thứ tự ưu tiên chưa thực sự rõ ràng

Đánh giá:

- Pháp luật Việt Nam đã đảm bảo tương thích với cam kết trong CPTPP
- Chưa tận dụng hết không gian được phép để hỗ trợ nhiều hơn các DNNVV

Kiến nghị:

- Việt Nam cần bổ sung quy định về các tiêu chí ưu đãi

Các gói thầu thuộc diện điều chỉnh

Các cam kết trong CPTPP, EVFTA và UKVFTA:

- Các cam kết về tạo điều kiện thuận lợi cho DNNVV tham gia gói thầu
- Các cam kết ưu tiên DNNVV trong các gói thầu thuộc diện điều chỉnh
  - *Cho phép Việt Nam không phải mở cửa cho nhà thầu FTA tham gia trong các gói thầu thuộc diện điều chỉnh, nhưng Việt Nam quyết định dành gói thầu đó cho DNNVV*
  - *CPTPP cho phép loại trừ hoàn toàn các gói thầu này, trong khi EVFTA-UKVFTA chỉ cho loại trừ với các gói thầu không phải xây dựng có giá trị từ 260.000 SDR trở xuống*

Kết quả rà soát: Nghị định 95/2020/NĐ-CP đang được sửa đổi, bổ sung

Đánh giá:

- Dường như Việt Nam chưa tận dụng hết ngoại lệ được phép của CPTPP
- Dự thảo chưa đưa ra tiêu chí cụ thể nào để ưu đãi DNNVV trong các gói thầu này

Kiến nghị:

- Nên bổ sung Dự thảo sửa đổi Nghị định số 95/2020/NĐ-CP theo hướng: i) quy định cụ thể về các biện pháp ưu đãi cho DNNVV; ii) quy định cụ thể về các tiêu chí ưu đãi cho DNNVV trong các gói thầu thuộc diện điều chỉnh của EVFTA-UKVFTA không phải dịch vụ xây dựng và có giá trị dưới 260.000 SDR

Hợp tác hỗ trợ DNNVNN trong lĩnh vực mua sắm công

Trong CPTPP, có cam kết về hợp tác giữa các nước TV để **thúc đẩy sự tham gia của các DNNVV** vào các gói thầu mua sắm công

Đến nay, mới chỉ có **01 hoạt động** hợp tác về mua sắm công giữa Việt Nam và New Zealand được ghi nhận

Kiến nghị:

Các cơ quan có liên quan của Việt Nam **chủ động trong việc đưa ra các sáng kiến hợp tác** trong lĩnh vực này để tạo điều kiện thuận lợi cho DNNVV tham gia các gói thầu mua sắm công

3. Trong lĩnh vực DNNN và doanh nghiệp độc quyền chỉ định

Nội dung cam kết trong CPTPP

- Việt Nam bảo lưu quyền chỉ đạo hoặc yêu cầu DNNN và DN độc quyền chỉ định khi mua bán hàng hóa, dịch vụ từ DNNVV theo một biện pháp của Chính phủ phải:
  - *Cân nhắc các yếu tố khác ngoài các tính toán thương mại thông thường*
  - *Dành ưu đãi cho DNNVV là nhà đầu tư Việt Nam trên lãnh thổ Việt Nam*

Kết quả rà soát

- Không có văn bản nào quy định về quyền can thiệp của cơ quan Nhà nước vào các giao dịch mua hàng/dịch vụ cụ thể theo các chương trình/biện pháp cụ thể của Chính phủ
- Pháp luật về đấu thầu: Quy định về ưu tiên cho doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ trong một số trường hợp cụ thể

3. Trong lĩnh vực DNNN và doanh nghiệp độc quyền chỉ định

Đánh giá:

Việc thiếu vắng quy định về vấn đề này có thể khiến việc tận dụng bảo lưu về quyền ưu đãi trong mua hàng/dịch vụ từ DNNVV nội địa của DNNN/DN độc quyền chỉ định bị hạn chế về hiệu quả

Kiến nghị:

Xem xét bổ sung quy định về các nguyên tắc chung trong quyền chỉ đạo/yêu cầu DNNN, DN độc quyền chỉ định thực hiện việc ưu tiên DNNVV nội địa trong các giao dịch mua hàng hóa, dịch vụ theo một biện pháp của Chính phủ

4. Trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng

Cam kết trong CPTPP

- CPTPP yêu cầu các nước thành viên áp dụng hoặc duy trì các biện pháp khuyến khích các hiệp hội, các tổ chức phi chính phủ hỗ trợ các DNNVV trong việc xây dựng các kế hoạch kiểm soát nội bộ, các chương trình đạo đức và tuân thủ hoặc các biện pháp nhằm ngăn ngừa và phát hiện hối lộ và tham nhũng trong TM và ĐTQT

Kết quả rà soát

- Các chính sách và quy định pháp luật hiện hành của Việt Nam đã triển khai đầy đủ cam kết này.
- Trong một vài khía cạnh, các nỗ lực của Việt Nam còn đi xa hơn yêu cầu của cam kết

Kiến nghị

- Tiếp tục thực hiện các hoạt động phổ biến, tuyên truyền và hỗ trợ doanh nghiệp, trong đó có DNNVV cần được tiếp tục

5. Trong lĩnh vực xây dựng pháp luật

CAM KẾT VỀ ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG
CHÍNH SÁCH VỚI DNNVV TRƯỚC KHI
BAN HÀNH

CAM KẾT VỀ XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG
PHÁP LUẬT CÓ THỂ DỰ ĐOÁN TRƯỚC
VÀ THỦ TỤC HIỆU QUẢ

Đánh giá tác động chính sách với DNNVV

CPTPP quy định các nước thành viên có thể tính tới các tác động có thể đối với DNNVV khi đánh giá tác động chính sách

Pháp luật Việt Nam đã có quy định bắt buộc đánh giá tác động chính sách từ góc độ kinh tế, trong đó có đánh giá tác động tới doanh nghiệp liên quan, không có quy định nào chỉ rõ hoặc yêu cầu đánh giá tác động riêng đối với DNNVV

Pháp luật Việt Nam đã tương thích với cam kết trong CPTPP

Kiến nghị:

Cơ quan có liên quan chú ý hơn nữa tới việc đánh giá tác động chính sách với riêng nhóm DNNVV

Xem xét bổ sung nhóm DNNVV vào nội dung đánh giá tác động kinh tế trong Nghị định số 34/2016/NĐ-CP

Xây dựng môi trường pháp luật có thể dự đoán được và thủ tục hiệu quả

Nội dung cam kết

- EVFTA-UKVFTA yêu cầu Việt Nam phải nỗ lực xây dựng một môi trường pháp luật có thể dự đoán và thủ tục hiệu quả cho các chủ thể kinh tế, đặc biệt là các DNNVV

Kết quả rà soát

- Pháp luật Việt Nam có nhiều thay đổi theo hướng: i) thiết lập quy trình ban hành VBQPPL minh bạch, cụ thể, ổn định; ii) quy định quy trình kiểm soát thủ tục hành chính
- Việt Nam đã thực hiện nhiều đợt cải cách thủ tục hành chính, đặc biệt là các thủ tục có liên quan đến DNNVV
- Vẫn còn nhiều bất cập liên quan đến tính thiếu ổn định của một số nhóm quy định pháp luật hay thủ tục hành chính còn phức tạp, tác động bất lợi đến hoạt động của DNNVV

Kiến nghị

- Thúc đẩy tần suất thực hiện cũng như hiệu quả các hoạt động cải cách pháp luật và thủ tục hành chính liên quan

Hợp tác trong lĩnh vực pháp luật

CPTPP yêu cầu các nước thành viên hợp tác trong các vấn đề chính sách, pháp luật

Kết quả rà soát:

- Từ 2019, đã có một số dự án hợp tác quốc tế giữa Việt Nam và đối tác FTA trong lĩnh vực pháp luật.
- Các hoạt động này đã mang lại hiệu quả tích cực cho hệ thống pháp luật Việt Nam và doanh nghiệp Việt Nam, trong đó có các DNNVV.
- Việt Nam đang thực hiện tương đối hiệu quả cam kết có liên quan → Không có khuyến nghị.

XIN CHÂN THÀNH CẢM ƠN!